

Na temelju članka 50.a stavka 2. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (»Narodne novine«, br. 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22 i 101/23), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

**UREDBU
O KRITERIJIMA I MJERILIMA ZA UTVRĐIVANJE IZNOSA SREDSTAVA ZA
FISKALNU ODRŽIVOST DJEČJIH VRTIĆA**

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Uredbom utvrđuju se kriteriji i mjerila te način izračuna iznosa sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića, koja se osiguravaju u državnom proračunu.

Članak 2.

Pojedini pojmovi u smislu ove Uredbe imaju sljedeća značenja:

1. Dječji vrtić – ustanova koja provodi predškolski odgoj i obrazovanje te skrb o djeci rane i predškolske dobi, koji se može ostvarivati u dječjim vrtićima, pri osnovnim školama i drugim ustanovama.
2. Javni vrtić – dječji vrtić kojemu je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
3. Privatni vrtić – dječji vrtić kojemu je osnivač vjerska zajednica ili druga pravna i fizička osoba.
4. Sredstva za fiskalnu održivost dječjih vrtića – prijenosi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (korisnicima sredstava) za unaprjeđenje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (RPOO), uzimajući u obzir indeks razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi matični ili područni dječji vrtić, utvrđen prema skupinama razvijenosti iz Uredbe o indeksu razvijenosti (»Narodne novine«, br. 131/17).
5. Korisnici sredstava – jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje za javne vrtiće čiji su osnivači i privatne vrtiće na svom području, ostvaruju pravo na sredstva iz državnog proračuna za fiskalnu održivost dječjih vrtića prema kriterijima i mjerilima iz ove Uredbe.
6. Zajednički elektronički upisnik – upisnik predškolskih ustanova koji vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja u elektroničkom obliku.

PRAVO NA SREDSTVA ZA FISKALNU ODRŽIVOST DJEČJIH VRTIĆA

Članak 3.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 2. točke 5. ove Uredbe ostvaruju pravo na sredstva iz državnog proračuna, razdjela 080 Ministarstvo znanosti i obrazovanja i postaju korisnici sredstava iz ove Uredbe, prema postotnom udjelu u prosječnoj cijeni smještaja u dječjim vrtićima na nivou Republike Hrvatske po djetetu, kako slijedi:

Skupine razvijenosti prema ostvarenoj vrijednosti indeksa razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi matični ili područni dječji vrtić	Postotni udio u prosječnoj cijeni smještaja u dječjim vrtićima na nivou Republike Hrvatske po djetetu
1	50,00%
2	43,75%
3	37,50%
4	31,25%
5	25,00%
6	18,75%
7	12,50%
8	6,25%

(2) Postotni udio iz stavka 1. ovog članka izračunava se prema skupini razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalazi matični ili područni dječji vrtić.

(3) Iznimno od stavka 1. ovog članka, postotni udio utvrđen stavkom 1. ovog članka, uvećava se za 15% za broj djece koja su upisana u dječje vrtiće na otoku prema Popisu otoka i otočića iz Zakona o otocima (»Narodne novine«, br. 70/21) i za jedinice lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja, te iznosi kako slijedi:

Skupine razvijenosti prema ostvarenoj vrijednosti indeksa razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalazi matični ili područni dječji vrtić	Postotni udio u prosječnoj cijeni smještaja u dječjim vrtićima na nivou Republike Hrvatske po djetetu, za broj djece koja su upisana u dječje vrtiće na otoku ili na brdsko-planinskom području
1	57,50%
2	50,31%
3	43,13%
4	35,94%
5	28,75%
6	21,56%
7	14,38%
8	7,19%

PROSJEČNA CIJENA SMJEŠTAJA U DJEČJIM VRTIĆIMA

Članak 4.

(1) Prosječna cijena smještaja po djetetu na nivou Republike Hrvatske izračunava se na način da se ukupni troškovi javnih vrtića za fiskalnu godinu koja prethodi pedagoškoj godini za koju se dodjeljuju sredstva dijele s ukupnim brojem upisane djece u javnim vrtićima u pedagoškoj godini koja prethodi pedagoškoj godini za koju se dodjeljuju sredstva, evidentirane u zajedničkom elektroničkom upisniku.

(2) U ukupne troškove dječjih vrtića iz stavka 1. ovog članka ubrajaju se rashodi iskazani u godišnjim financijskim izvještajima za prethodnu fiskalnu godinu, a koji se sukladno Računskom planu proračuna odnose na skupine 31 - Rashodi za zaposlene i 32 - Materijalni rashodi, podskupine 422 - Postrojenja i oprema i 423 - Prijevozna sredstva, te odjeljke 3431 - Bankarske usluge i usluge platnog prometa, 3433 - Zatezne kamate.

(3) Obveznici predškole koji ne pohađaju dječji vrtić, a upisuju program predškole u dječjem vrtiću ili osnovnoj školi, izuzimaju se iz ukupnog broja djece iz stavka 1. ovog članka.

IZRAČUN IZNOSA SREDSTAVA ZA FISKALNU ODRŽIVOST DJEČJIH VRTIĆA PO KORISNIKU SREDSTAVA

Članak 5.

(1) Kriterij za izračun ukupnog iznosa sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića po korisniku je ukupan broj djece upisane u dječje vrtiće čiji je osnivač jedinica lokalne (područne) samouprave koja je korisnik sredstava kao i djece upisane u privatne dječje vrtiće koja se nalaze na području jedinice lokalne (područne) samouprave koja je korisnik sredstava, evidentirane u zajedničkom elektroničkom upisniku u tekućoj pedagoškoj godini.

(2) Obveznici predškole koji ne pohađaju dječji vrtić, a upisuju program predškole u dječjem vrtiću ili osnovnoj školi, izuzimaju se iz ukupnog broja djece iz stavka 1. ovog članka.

(3) Godišnji iznos sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića utvrđuje se za pedagošku godinu po korisnicima sredstava umnoškom:

- broja djece u skladu s kriterijima iz stavka 1. i 2. ovog članka,

- prosječne cijene smještaja po djetetu na nivou Republike Hrvatske iz članka 4. ove Uredbe i

- postotnog udjela iz članka 3. stavka 1., 2. i 3. ove Uredbe prema skupinama razvijenosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalazi matični odnosno područni dječji vrtić.

KORIŠTENJE SREDSTAVA ZA FISKALNU ODRŽIVOST DJEČJIH VRTIĆA

Članak 6.

(1) Iznos sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića, sukladno odredbama ove Uredbe korisnici sredstava planiraju prema proračunskim klasifikacijama u okviru prihoda i rashoda.

(2) Korisnici sredstava dužni su sredstva ostvarena za fiskalnu održivost dječjih vrtića iz ove Uredbe koristiti kao dodatni izvor financiranja za dostupnost, održivost i priuštivost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (RPOO) uz postojeću razinu i izvore financiranja, u skladu s obvezama, prema dinamici i planu prioriteta utvrđenima u proračunu korisnika sredstava.

Članak 7.

Ova Uredba stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

OBRAZLOŽENJE

Vijeće EU-a u Zaključcima o predškolskom odgoju i obrazovanju ističe važnost kvalitetnog ranog predškolskog odgoja i obrazovanja (u daljnjem tekstu: RPOO) za razvoj djeteta u formativnim godinama, povećanje vjerojatnosti nastavka školovanja i cjeloživotno učenje. Unatoč značajnim ulaganjima u RPOO od 2017. godine do danas, stopa sudjelovanja u RPOO-u u Hrvatskoj još uvijek nije zadovoljavajuća. Kao prepreke sudjelovanju u RPOO ističu se manjkava infrastruktura, nedostatak odgojitelja i svijest roditelja o njegovoj važnosti. Dodatno, u Hrvatskoj postoje izrazite i sustavne regionalne razlike u obuhvatu djece ranim i predškolskim programima, što produbljuje jaz među djecom u socioekonomski (ne)povoljnom položaju.

Jedna od ključnih investicija ulaganja u odgojno-obrazovnom sustavu je izgradnja novih kapaciteta dječjih vrtića za što je u narednom razdoblju osigurano 260 milijuna eura (iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. osigurano je 215 milijuna eura bespovratnih sredstava, a iz Programa Konkurentnost i kohezija 45 milijuna eura). Realizacija navedenih ulaganja omogućit će oko 25 800 dodatnih mjesta u vrtićima. Time će se postotak obuhvata djece koja sudjeluju ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju u dobi od treće godine do polaska u školu s početnih 78,8% (2020.) povećati na 90% (2027.).¹

Vezano uz navedeno, Ministarstvo znanosti i obrazovanja je u sklopu Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (u daljnjem tekstu: NPOO) provelo dva otvorena Poziva »Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova«. Navedenim i drugim ulaganjima u infrastrukturne i kadrovske kapacitete stvorit će se preduvjeti za ostvarivanje prava na RPOO svoj djeci te postizanje barcelonskih ciljeva². Međutim, uz osiguranje infrastrukturnih i kadrovskih preduvjeta, nužno je osigurati i dugoročnu održivost financiranja predškolskih ustanova, posebice u slabije razvijenim jedinicama lokalne i regionalne samouprave. U tu svrhu, člankom 50.a stavkom 2. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (»Narodne novine«, br. 10/97, 107/07, 94/13, 98/19 i 57/22) propisano je da se u državnom proračunu osiguravaju sredstva za fiskalnu održivost dječjih vrtića čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju mjerila i kriterija koje uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Na temelju istoga, izrađen je Prijedlog uredbe o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o kojemu je od 20. srpnja do 10. kolovoza 2023. provedeno savjetovanje s javnošću.

Mnogobrojni komentari pristigli u Savjetovanje s javnošću na navedeni Prijedlog uredbe ukazivali su na to da Prijedlog stavlja u neravnopravan položaj onu djecu koja pohađaju vrtić kojemu je osnivač vjerska zajednica te druga pravna i fizička osoba (u daljnjem tekstu: privatni vrtići). Navedene vrtiće pohađa 26.565 djece (18,7%), a roditelji ih u pravilu odabiru zbog nedostatka mjesta u javnim vrtićima. Kako bi se osigurala fiskalna održivost svih dječjih vrtića prema istim kriterijima za svu djecu bez obzira na to tko je osnivač dječjeg vrtića, pristupilo se izmjeni članka 50.a Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (»Narodne novine«, br. 101/23).

¹ Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine, str. 41. Navedeni dokument Vlada Republike Hrvatske usvojila je na 203. sjednici 22. ožujka 2023.

² Europsko vijeće je 2002. godine u Barceloni utvrdilo ciljeve na području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (tzv. barcelonske ciljeve) prema kojima bi u zemljama članicama Europske unije (EU) programima RPOO-a trebalo biti obuhvaćeno najmanje 33% djece mlađe od tri godine i 90% djece u dobi između tri godine i polaska u osnovnu školu (European Council, 2002.). Ti su ciljevi bili sastavni dio Lisabonske strategije, a kasnije su obnovljeni strategijom Europa 2020.

Ovim Prijedlogom, godišnji iznos sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića osigurava se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za dječje vrtiće čiji su iste osnivači kao i za privatne vrtiće, a utvrđuje se umnoškom:

- broja djece evidentirane u zajedničkom elektroničkom upisniku u prethodnoj pedagoškoj godini za dječje vrtiće čiji je korisnik sredstava osnivač i za dječje vrtiće ostalih osnivača na svom području,
- prosječne cijene smještaja po djetetu na nivou Republike Hrvatske (ukupni troškovi svih javnih dječjih vrtića za prethodnu godinu dijele se s ukupnim brojem upisane djece tim dječjim vrtićima u prethodnoj pedagoškoj godini) i
- postotnog udjela od 6,25% do 50% utvrđenog ovom Uredbom prema skupinama razvijenosti iz Uredbe o indeksu razvijenosti (»Narodne novine«, br. 131/17) matičnih odnosno područnih dječjih vrtića. Postotni udio uvećava se za 15% za dječje vrtiće na otoku i za brdsko-planinska područja.

Navedenom zakonskom izmjenom država osigurava jednake kriterije kojima sufinancira RPOO za svako dijete u Republici Hrvatskoj čime omogućava da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave³ povećaju priuštivost dječjih vrtića odnosno iznos roditeljskog sufinanciranja prema istim kriterijima za svu djecu posebice za roditelje koji često plaćaju veću cijenu u privatnim vrtićima zbog nedostatka mjesta u javnim vrtićima.

Na taj način i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLPRS) koje na svom području imaju samo privatne vrtiće (49) i nemaju potrebe/mogućnosti za izgradnju vrtića kroz NPOO, ostvaruju sredstva za fiskalnu održivost vrtića na njihovom području.

Sredstva za financiranje fiskalne održivosti dječjih vrtića planirana su prvi puta za pedagošku godinu 2023./2024. u Državnom proračunu za 2023. i projekcijama za 2024. i 2025. godinu.

Sredstva za financiranje fiskalne održivosti dječjih vrtića prema prijedlogu Uredbe iznose 14,9 mil. eura za vrtiće čiji su osnivači JLPRS, a 2,9 mil. eura za privatne vrtiće odnosno ukupno 17,8 mil. eura u 2023. godini. S obzirom na to da je u Državnom proračunu za 2023. planirano 14,6 mil. eura, preraspodjelom je potrebno osigurati razliku od 3,2 mil. eura.

Prema predloženim kriterijima, u 2024. godini potrebno je osigurati 70,0 mil. eura, a u 2025. godini 82,2 mil. eura budući da se očekuje realizacija dodatnih kapaciteta prema Prvom otvorenom Pozivu za izgradnju vrtića (otvoren u srpnju 2022. a zaključen u veljači 2023.) iz NPOO-a.

K tome, u narednom razdoblju očekuje se i dodatno povećanje potrebnih sredstava temeljem povećane prosječne ekonomske cijene po djetetu u Hrvatskoj, kao i temeljem dodatnih kapaciteta prema Drugom otvorenom Pozivu (otvoren je u lipnju a zatvoren u kolovozu 2023.) za izgradnju vrtića iz NPOO-a kao i onom iz Programa Konkurentnost i kohezija koji se planira otvoriti početkom 2024. godine.

³ Prema članku 2. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo i obvezu odlučivati o potrebama i interesima građana na svom području za organiziranjem i ostvarivanjem programa predškolskog odgoja.